

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 1Cdo/85/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113212504
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Šobichová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:5113212504.2

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ G. J., rodená J., narodená XX. J. XXXX, X. S., X. S. XXX, 2a/ T. X.Z., rodená W., narodená XX. G. XXXX, S., S. XXX, 2b/ J. W., rodená X., narodená XX. Y. XXXX, S., S. XXX, 2c/ T. X., rodená X., narodená XX. D. XXXX, S., S. XX, právni nástupcovia po žalobcovi v rade 2/, 3/ R. X., narodený XX. A. XXXX, S., S. XXX, 4/ N. X. ml., narodený XX. H. XXXX, X. Q. J., R.Q., 5/ S. U., rodená X., narodená XX. G. XXXX, S., S. XXX, 6/ N. W., rodená X., narodená XX. Q. XXXX, S., S. XXX, 7/ D. X., narodený XX. A. XXXX, S., S. XXX, 8/ H. X., narodená XX. G. XXXX, S., S. XXX, 9/ Z. Š., rodená X.Z., narodená XX. J. XXXX, S., S. XXX, 11/ J. X., narodený XX. H. XXXX, S., S. XXX, 12a/ G. X., rodená W., narodená XX. J. XXXX, S., S. XXX, právna nástupkyňa žalobcov v rade 10/ a 12/, 13/ Y.G. X., narodená X. K. XXXX, X. S., X. S. XX, 14/ P. X., narodená XX. H. XXXX, Ž., Y. X, 15/ J. X., narodená XX. H. XXXX, Ž., Y. X, 16/ M. X., narodená XX. Y. XXXX, Ž., Y. X, 17/ U. X., rodená J., narodená XX. J. XXXX, K. - R., R. XXXX/X, Č. N., 18/ J. J., narodený XX. K. XXXX, S., S. XXX, okr. U., Č. N., 19/ J. J., narodený X. H. XXXX, S., S. XX, okr. U., Č. N., 20/ N. J., narodený XX. G. XXXX, F. U., ul. Y. XXX, Č.Á. N., 21a/ X. X.Š., narodená XX. D. XXXX, X., R. U.Ý. T., W. XXX/X, Č. N., právna nástupkyňa žalobcu v rade 21/. 22/ P. E., narodená XX. Q. XXXX, X., K. XX, Č. N., 23/ W. X., narodený XX. Q. XXXX, X., Y. XX, Č. N., 24/ N. A., narodený XX. D. XXXX, G., ul. R.. U. XXX/XX, Č. N., 25/ J. A., narodený XX. G. XXXX, G., ul. R.. U. XXX/XX, Č. N., 26/ D. S., rodená X., narodená XX. H.Ú. XXXX, S., S. XXX, 27/ J. W., rodená X., narodená XX. Y. XXXX, Z. R. D., M. XX, žalobcovia 1/, 3/ až 9/, 11/, 13/ až 20/, 22/ až 27/ zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Ščury, PhD., advokát so sídlom Čadca, Mierová 1725, proti žalovaným: 2a/ H. J., narodený XX. J. XXXX, S., S. XXX, 3/ J. Ď., narodená XX. G. XXXX, S., S. XXX, 4/ J. J., narodený XX. G. XXXX, S., S. XXX, 5/ W. J., narodený XX. Q. XXXX, S., S. XXX, žalovaní v rade 3/ až 5/ zastúpení JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom Čadca, Moyzesova 34, 7/ L. X., narodená XX. Q. XXXX, X. Q. J., 8/ T. J., narodený XX. K. XXXX, S., S. XXX, 9/ J. J., rodená J., narodená XX. Q. XXXX, S., S. XXX, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/120/2013, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. decembra 2017 sp. zn. 10Co/114/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcov o d m i e t a.

Žalovaným 3/ až 5/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči spoločnej a nerozdielnej povinnosti žalobcov.

Ostatným žalovaným nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol (v celom rozsahu) žalobný návrh žalobcov 1/ až 27/. Vychádzal z toho, že žalobcovia nepreukázali, ako ich právny predchodca H. J. starší, narodený XX. H. XXXX a zomrelý XX. G. XXXX (správne XX. G. XXXX - poznámka odvolacieho súdu) „získal vlastnícke právo, resp. nehnuteľnosti, ktorých sa domáhali, aby patrili do dedičstva“ po menovanom. Uvedené podľa okresného súdu znamená nepreukázanie naliehavého právneho záujmu

na uplatňovanej určovacej žalobe. Zároveň opakovane konštatoval, že z vyjadrenia Okresného úradu Kysucké Nové Mesto vyplýva, že žalovaný 1/ „získal nehnuteľnosti“ na základe rozhodnutia ZRPS, čo vyplýva i zo samotného listu vlastníctva. Od roku 1998 sa teda žalovaný 1/ cítil ako vlastník daných nehnuteľností, bol dobromyseľný a „v tomto prípade by došlo k vydržaniu v zmysle Obč. zák.“. Uvedené však dal okresný súd do pozornosti „len z opatrnosti“.

1.1. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom 1/ až 27/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť v spore úspešným žalovaným 1/ až 5/ trovy právneho zastúpenia v sume 1.715,47 eura. Konštatoval, že trovy právneho zastúpenia (ktoré podrobne vymedzil) sú vyčíslené v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z.

2. Na odvolanie žalobcov (resp. aj právnych predchodcov niektorých žalobcov) Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žalobného návrhu žalobcov 1/ až 27/ potvrdil. Rozsudok okresného súdu zmenil vo výroku o náhrade trov prvoinštančného konania tak, že žalobcovia 1/ až 27/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť titulom náhrady trov prvoinštančného konania žalovaným 1/ až 5/ spoločne a nerozdielne trovy právneho zastúpenia v sume 1.359,47 eura na účet právneho zástupcu žalovaných 1/ až 5/ JUDr. Antona Kupšu.

2.1. Krajský súd ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok v meritórnom výroku potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a čiastočne v zmysle § 388 CSP zmenil vo výroku o trovách prvoinštančného konania.

2.2. Poukázal na to, že základom úspešnosti sporu o určenie, že žalobca/žalobcovia sú (spolu)vlastníkmi určitej nehnuteľnosti, resp., že táto patrí do dedičstva po jeho/ich právnom predchodcovi, je vymedzenie a preukázanie takých konkrétnych skutkových okolností, ktoré potvrdzujú danosť (spolu)vlastníctva. V tomto (určujúcom a rozhodujúcom) smere žalobcovia v priebehu celého sporu neposkytli konzistentné a dostatočné tvrdenia o existencii (spolu)vlastníckeho oprávnenia právneho predchodcu strán - H. J. staršieho, ktorý zomrel XX. G. XXXX.

2.3. V úvodnom štádiu konania odvodzovali tvrdené spoluvlastnícke právo menovaného len od samotnej pozemknoknižnej vložky č. XXX kat. úz. S., ktorá však neobsahuje absolútne žiaden údaj o konkrétnom vlastníkovi/o konkrétnej fyzickej osobe; ako vlastníka definuje bývalých urbárikov obce S.. Túto skutočnosť zdôraznil odvolací súd už v rozhodnutí, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia - uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/332/2013 z 15. augusta 2013 (bližšie tretí odsek tretej strany). V ďalšom postupe v konaní žalobcovia aspoň čiastočne doplnili svoje (skutkové) tvrdenia. V konečnom dôsledku jediným dôkazom, od ktorého si bezprostredne odvodzujú (spolu)vlastnícke oprávnenie ich právneho predchodcu je Zoznam spoluvlastníkov zrušeného bývalého urbáru v S.. Paradoxne ide o dôkaz, ktorý predložila protistrana a žalobcovia ho nepokladali za relevantný doklad (bližšie zápisnica o pojednávaní z 21. septembra 2015 - čl. 112 až 116). Bez ohľadu na predmetnú rozpornosť v tvrdeniach žalobcov je však z vykonaného dokazovania predovšetkým zrejmé, že dotknutý zoznam nebol základom pre ustálenie členov pozemkového spoločenstva, t.j. pre zadefinovanie/určenie spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a pre vykonanie zápisov ZRPS.

2.4. Samotní žalobcovia v tomto ohľade zdôraznili výpoveď pôvodného žalovaného 6/ J. Š. na pojednávaní 21. septembra 2015. Z výpovede menovaného vyplýva, že zoznam „aktuálnych urbárikov“, t.j. spoluvlastníkov spoločných nehnuteľností bol vyhotovený na základe viacerých písomností. Žalobcami (predovšetkým v súčasnosti) zdôrazňovaný Zoznam spoluvlastníkov zrušeného bývalého urbáru v S. bol len jedným z podkladov, pričom nešlo doklad „smerodajný“. V danej spojitosti žalobcovia neponúkli žiadne konkrétne protitvrdenie, z ktorého by vyplynulo, že práve a len na základe dotknutého zoznamu z roku 1958 bol ustálený terajší stav spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 97/2013 Z.z. (resp. predtým zákona č. 181/1995 Z.z.).

2.5. Nad bezprostredný rámec rozoberaného určujúceho záveru odvolacieho súdu bolo vhodné dodať, že žalobcovia nijako bližšie ani len nevymedzili, že nimi tvrdený spoluvlastnícky podiel ich právneho predchodcu musí byť práve a len ten spoluvlastnícky podiel, ktorý je vedený na LV č. XXX kat. úz. S. pod B 44 na meno žalovaného 1/. Inými slovami, vôbec nemožno vylúčiť, že ak by sa aj preukázala existencia spoluvlastníctva H. J. staršieho, zomrelého XX. G. XXXX, že „jeho podiel“ nie je nesprávne zapísaný na niektorého iného (z aktuálnych) spoluvlastníkov pozemku parc. č. 1169/2 kat. úz. S.. Termín „PKV B1“ ako titul nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu (čo znamená zápis pod B1 pôvodnej pozemknoknižnej vložky XXX kat. úz. S.), od ktorého zápisu (tvrdené) nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu odvodzujú žalobcovia, je totiž uvedený pri nemalom počte spoluvlastníkov dotknutej nehnuteľnosti.

2.6. Na základe konštatovaného krajský súd rozsudok okresného súdu, hoci čiastočne z iných dôvodov, v meritórnom výroku potvrdil ako vecne správny. Vzhľadom na určujúci záver krajského súdu o nepreukázaní spoluvlastníctva právneho predchodcu žalobcov k spornej nehnuteľnosti je bezpredmetné bližšie sa zaoberať správnosťou zápisu spoluvlastníckeho práva pre žalovaného 1/. Je však namieste doplniť, že na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je daný naliehavý právny záujem, ak evidenčný stav odporuje reálnemu (právnemu) stavu a takýmto určením sa odstráni stav právnej neistoty, resp. sa vytvorí nevyhnutný právny základ pre rozhodnutie o vlastníckom práve osôb so spôsobilosťou na práva a povinnosti (napr. pre konanie o novoobjavenom majetku poručiteľa).

2.7. Z časti bola taktiež dôvodnou odvolacia námietka o nedôslednosti odôvodnenia napadnutého rozsudku. Okresný súd totiž na jednej strane vyslovil, že na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem a na strane druhej vykonal jeho bezprostredné vecné posúdenie. Neobstojí však námietka žalobcov o „prekrútení“ pri úvahe okresného súdu o eventualite vydržania spoluvlastníckeho podielu žalovaným 1/. Okresný súd dotknutú úvahu neodvodzoval od kúpnej zmluvy čd. 1464/46, ako tvrdia odvolatelia, ale od dobromyseľnosti založenej na viere v správnosť administratívneho rozhodnutia, ktorým bol zapísaný ZRPS do katastra nehnuteľností.

3. Proti predmetnému rozsudku podali dovolanie žalobcovia (resp. ich právni predchodcovia). Dovolanie podali z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Žalobcovia v dovolaní uvádzajú, že s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu nesúhlasia. Krajský súd svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil tým, „že ako žalobcovia nepreukázali v priebehu celého sporu a neposkytli súdu konzistentné a dostatočné tvrdenia o existencii spoluvlastníckeho oprávnenia ich právneho predchodcu H. J. st., ktorý zomrel X.X.XXXX. Vzhľadom na nepreukázanie tohto spoluvlastníctva ich právneho predchodcu je bezpredmetné bližšie sa zaoberať správnosťou zápisu spoluvlastníckeho práva pre žalovaného 1/.“ S takýmto odôvodnením nemôžu žalobcovia súhlasiť. Poukazujú na to, že žalovaní ostali v odvolacom konaní nečinní, títo k ich podanému odvolaniu žiadnym spôsobom sa nevyjadrili, nepodali žiadne stanovisko. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že títo nevedeli akým spôsobom a akými argumentami oponovať a namietat žalobcami uvádzané odvolacie dôvody, čo svedčí o tom, že títo nie sú v danom spore oprávnení, pretože v opačnom prípade by sa určite vyjadrili.

3.2. V bode 9. napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že oni ako žalobcovia spoluvlastnícke právo ich právneho predchodcu H. J. st. odvodzovali len od PK vložky č. XXX kat. územie S., ktorá vložka však neobsahovala žiaden údaj o konkrétnom vlastníkovi, ale ako vlastníci boli uvedení bývalí urbárnici obce S., na ktorú skutočnosť už odvolací súd poukázal vo svojom rozhodnutí o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ďalej v bode 10. uviedol, že neskôr čiastočne svoje skutkové tvrdenia doplnili, že jediným dôkazom, od ktorého bezprostredne odvodzujú spoluvlastnícke právo a právo a ich právneho predchodcu je zoznam spoluvlastníkov zrušeného bývalého urbáru, ktorý dôkaz predložila protistrana, teda žalovaný. Podľa názoru žalobcov je právne irelevantné, ktorá strana predložila ten, ktorý dôkaz, ak tento dôkaz je podstatným a rozhodujúcim pri rozhodnutí vo veci samej. Je právne bezvýznamná aj tá skutočnosť, že zoznam spoluvlastníkov bývalých urbárníkov obce S. predložili žalovaní, keď tento dôkaz je rozhodujúcim, čo konštatoval aj samotný odvolací súd a od ktorého dôkazu je vyvodená dôvodnosť podaného ich návrhu.

3.3. Práve na zozname bývalých urbárníkov obce S. zo dňa 03. septembra 1958 je pod poradovým číslom 105 a 111 uvedený zapísaný ich právny predchodca a to H. J. bytom S. XXX, ktorý zomrel v roku XXXX. Teda na základe listinných dôkazov a to pozemnoknižnej vložky č. XXX, na ktorej svedčalo vlastníctvo vo vzťahu ku parcele č. 1169/2 bývalým urbárnikom obce S., no a na základe zoznamu týchto bývalých urbárníkov obce S. je jednoznačne preukázaný a nimi požadovaný nárok, t.j. že uvedená parcela v spoluvlastníckom podiele štyroch dielov patrí, respektíve patrila ich právnemu predchodcovi H. J.. Nakoľko tento nebol prejednaný v rámci dedičského konania po ňom, tak sporná nehnuteľnosť v podiele štyroch dielov, čo predstavuje spoluvlastnícky podiel 4/317 má patriť do dedičstva po H. J., nar. XX. H. XXXX, zomrelom XX. A. XXXX. Nesúhlasia s vyjadrením súdu v bode 10. a 11. napadnutého rozsudku, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že dotknutý zoznam nebol základom pre ustálenie členov pozemkového spoločenstva, t.j. pre zadefinovanie a určenie spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a zároveň, že tento dôkaz - zoznam nie je pre súd smerodajný a že z tohto dôvodu nemôže súd ustáliť terajší stav spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti.

3.4. Žalobcovia mali za to, že sa jedná o relevantný listinný dôkaz, pretože na tomto je pečiatka spoločenstva bývalých urbárníkov obce S., podpis predsedu tohto urbáru a podpis osoby za MNV. Pokiaľ tento zoznam nebol protistranou spochybnený a namietaná jeho pravosť, tak tento listinný dôkaz nemôže súd bez ďalších skutočností a ďalších dôkazoch vyhodnotiť irelevantný. V tomto smere

poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/9/2005 a uznesenie sp. zn. 7Cdo/161/2013.

3.5. Zdôraznili, že právny zástupca žalobcov sa nevyjadroval k zoznamu spoluvlastníkov z roku 1958, ktorý pokladajú za relevantný ale k neskoršiemu zoznamu z roku 1996 a z roku 1997. Pri spochybnenom zozname z roku 1996, resp. 1997 uviedli, že v tomto sa uvádza meno H. J., ktorý nijakým spôsobom nie je identifikovaný, pričom podotkli, že pri tomto sa ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva uvádza rozhodnutie D 1349/93, ktoré rozhodnutie bolo vydané v rámci dedičského konania po právnom predchodcovi žalovaného 1/, teda vo veci poručiteľa H. J., zomr. XX. G. XXXX. V uvedenom dedičskom rozhodnutí nebola prejednaná, resp. do dedičstva po zosnulom H. J. nepatrila sporná parcela č. 1169/2, resp. vložka PK č. XXX, teda uvedené rozhodnutie nemohlo byť podkladom pre zápis vlastníckeho práva k nej.

3.6. Pokiaľ sa žalovaný 1/ ohrádzal týmto zoznamom, tak na základe tohto nemôže odôvodňovať oprávnenosť nadobudnutia jeho vlastníckeho, resp. spoluvlastníckeho práva vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti. Pokiaľ aj odvolací súd v bode 14. napadaného rozsudku uviedol, že okresný súd odvodil vlastnícke právo žalovaného 1/ od dobromyseľnosti založenej na viere v správnosť administratívneho rozhodnutia, ktorým bol zápis ZRPS do katastra nehnuteľností, podotkli, že v priebehu súdneho konania tento zápis spochybnili a napriek tomu súd bez toho, aby vyriešil túto otázku rozhodol o správnosti tohto zápisu bez akéhokoľvek preukázania, čo rozhodne nie je správne.

3.7. Argumentáciou odvolacieho súdu, že zoznam bývalých urbárikov obce S. z roku 1958 nie je smerodajným a nie je podkladom pre ustálenie terajšieho stavu spoluvlastníkov pokladajú za nesprávnu argumentáciu, pretože v danom spore nie je smerodajným, kto je v súčasnej dobe zapísaný ako spoluvlastník na liste vlastníctva, na ktorom je evidovaná sporná nehnuteľnosť, teda či nadobudnutie vlastníckeho práva bolo zákonné, čo v prípade žalovaného 1/ nebolo. Preto pokiaľ bol ich právny predchodca H. J. vedený ako bývalý urbárik obce S., nakoľko ten bol zapísaný v zozname, tak mu svedčí spoluvlastnícke právo vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti a nakoľko tento spoluvlastnícky podiel nebol prejednaný v rámci dedičského konania po ňom, tak sa týmto súdnym konaním domáhajú určenia, že spoluvlastnícky podiel vo výške 4/317 na parcele č. 1169/2 patrí do dedičstva po ich právnom predchodcovi H. J. zomrelom XX. G. XXXX.

3.8. Ku konštatovaniu odvolacieho súdu v bode 12. rozsudku uviedli, že v danom prípade, ak sa spoluvlastnícky podiel ich právneho predchodcu zhoduje a jedná sa o ten istý spoluvlastnícky podiel, ktorý je uvedený pri žalovanom 1/, nakoľko samotný žalovaný 1/ odvodzuje svoj spoluvlastnícky podiel od svojho otca H. J. zomrelého XX. G. XXXX, ktorý je právnym nástupcom po ich právnom predchodcovi H. J. a navyše, z akého dôvodu by si spoluvlastnícky podiel ich právneho predchodcu dal zapísať niekto úplne iný, kto je v súčasnej dobe zapísaný ako podielový spoluvlastník na liste vlastníctva č. XXX. Navyše pokiaľ teda súd tvrdí, že spoluvlastnícke podiely z právneho predchodcu sa môže týkať a byť spoluvlastníckym podielom iného v súčasnej dobe zapísaného spoluvlastníka, tak týmto konštatovaním samotný súd spochybňuje zápis spoluvlastníckeho práva vo vzťahu ku všetkým novým podielovým spoluvlastníkom zapísaným na liste vlastníctva číslo č. XXX na základe ZRPS.

3.9. Vzhľadom na to súd prvej inštancie nesprávne a nezákonne rozhodol, rozhodol v prospech žalovaného 1/, ktorému nesvedčí spoluvlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti s poukazom na vykonané dokazovanie. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil skutkový stav a nesprávne vec právne posúdil.

4. Žalobcovia uvádzajú v bode 19. dovolania, že už súd prvej inštancie dospel k nesprávnym záverom, keď nesprávne a nezákonne vyhodnotil jednotlivé dôkazy v prospech žalovaného 1/, napriek tomu, že tieto svedčia v jeho neprospech. Postupoval teda v rozpore s ustanoveniami § 185 až § 194 Civilného sporového poriadku.

4.1. Odvolacie rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože odvolací súd v rámci odôvodnenia rozsudku sa nevenoval spochybnenému zoznamu z roku 1996 -97. Dokonca rozporuplne si zamenil zoznam z roku 1996 - 7 so zoznamom z roku 1958, teda nesprávne a v rozpore s § 185 CSP vykonal a vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ktoré boli v prospech žalobcov s dostatočným preukázaním, že sporný spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po ich právnom predchodcovi. Odvolací súd neuviedol jediný argument prečo žalobcami spochybnovaný zápis súčasných spoluvlastníkov pokladá za zákonný a z akého dôvodu pokladá aj projekt ZRPS za zákonný.

4.2. Podľa žalobcov v danom prípade v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola doposiaľ vyriešená otázka zásadného právneho významu a to: „môže byť listina, ktorá bola doložená do súdneho spisu ako dôkazný prostriedok a ktorá objasňuje podstatné a významné skutočnosti týkajúce sa rozhodnutia vo veci samej a ktorá s ostatnými dôkazmi v predmetnom spore nasvedčuje procesnému úspechu

žalobcov, byť procesným postupom súdu bez ďalšieho vyhodnotená ako nie smerodajná či určujúca (a to len na základe rozhodnutia - uváženia súdu bez podloženia - uvedenia konkrétnych dostatočných a zákonných dôvodov uvedených v rozsudku) a napriek takémuto dôkazu, môže byť žaloba zamietnutá ?“

4.3. Preto žiadali napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. K dovolaniu podali písomné vyjadrenie žalovaní 3/ až 5/, uviedli, že dôvody, ktoré uvádzajú žalobcovia v dovolaní nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, žiadali dovolanie odmietnuť.

6. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť z nasledovných dôvodov:

6.1. Dovolací súd poukazuje na to, že žalobcovia ako dovolatelia - 2a/, 2b/, 2c/, 12a/ a 21a/ v dovolacom konaní neboli zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 CSP advokátom a nespĺňali ani podmienku podľa § 429 ods. 2 písm. a) CSP, pričom boli súdom prvej inštancie vyzvaní, aby v lehote 10 dní doložili splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní, resp. preukázali splnenie podmienok podľa § 429 ods. 2 písm. a) CSP, zároveň boli poučení, že v opačnom prípade dôjde k odmietnutiu dovolania postupom podľa § 447 písm. e) CSP. Z obsahu spisu bolo preukázané, že uvedení žalobcovia okrem žalobkyne 2b/ na výzvu nereagovali, v stanovenej lehote nedoložili plné moci na zastupovanie advokátom v dovolacom konaní a ani nepreukázali splnenie podmienky podľa § 429 ods. 2 písm. a) CSP. Žalobkyňa 2b/ k výzve iba uviedla, že nemá záujem pokračovať v konaní. Z týchto dôvodov vo vzťahu k týmto žalobcom bolo dovolanie odmietnuté postupom podľa § 447 písm. e) CSP.

6.2. Dovolatelia v dovolaní uplatnili dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP s nastolením právnej otázky: „môže byť listina, ktorá bola doložená do súdneho spisu ako dôkazný prostriedok a ktorá objasňuje podstatné a významné skutočnosti týkajúce sa rozhodnutia vo veci samej a ktorá s ostatnými dôkazmi v predmetnom spore nasvedčuje procesnému úspechu žalobcov, byť procesným postupom súdu bez ďalšieho vyhodnotená ako nie smerodajná či určujúca (a to len na základe rozhodnutia - uváženia súdu bez podloženia - uvedenia konkrétnych dostatočných a zákonných dôvodov uvedených v rozsudku) a napriek takémuto dôkazu, môže byť žaloba zamietnutá ?“

6.3. Namietali teda nesprávne právne posúdenie - zamietnutie žaloby žalobcov z dôvodu nesprávne a v rozpore s ust. § 185 CSP vyhodnotenie dôkazov.

6.4. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6.5. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

6.6. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je relevantná len právna (nie skutková) otázka. Pripomenúť treba, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

6.7. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže

byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnou otázkou nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

6.8. Otázkou rozlišovania medzi skutkovými a právnymi otázkami sa ústavný súd už zaoberal v niekoľkých svojich rozhodnutiach. V rozhodnutí č.k. III. ÚS 97/2022 (bod 20.) ústavný súd uviedol, že „skutková otázka súvisí so zisťovaním skutkového stavu a súvisí s ustálením toho, čo sa stalo. Na druhej strane, úvahy súdu o tom, ako zistený skutkový stav právne posúdiť, aký právny záver zo skutkového stavu možno vyvodíť a pod akú normu ho podradiť, je právnym posúdením a otázky s tým súvisiace sú právne otázky.

Ústavný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že rozhraničenie medzi skutkovými a právnymi otázkami predstavuje zložitú a nejednoznačnú problematiku, čo potvrdzuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej nemôžu byť účastníci konania sankcionovaní, ak sú v dobrej viere toho názoru, že platne otvorili otázku (zásadného) právneho významu (rozhodnutie ESLP vo veci Adamíček proti Českej republike z 12. 10. 2010, sťažnosť č. 35836/05). Ústavný súd preto zdôraznil, že pri rozlišovaní právnych a skutkových otázok treba v prípade pochybností postupovať v prospech dovolateľa. Odmietnutie dovolania z dôvodu, že uplatnené námietky nemajú charakter právnej otázky, je možné iba v prípadoch, keď je táto skutočnosť jednoznačná, pričom záver najvyššieho súdu o skutkovej povahe uplatnených námietok musí byť riadne odôvodnený (pozri I. ÚS 242/2021, obdobne ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 664/19).“

6.9. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že tento potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (v jeho zamietajúcom výroku) ako vecne správny, svoje závery zdôvodnil v bodoch 8. až 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku (časť odôvodnenia týkajúca sa merita sporu). Z obsahu tohto odôvodnenia je zrejmé, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil čiastočne z iných dôvodov, ale svoj postup náležite zdôvodnil, pričom je potrebné poukázať na právny záver odvolacieho súdu, že žalobcami zdôrazňovaný zoznam spoluvlastníkov zrušeného bývalého urbáru v S. bol len jedným z podkladov, pričom nešlo o podklad smerodajný. Žalobcovia ani neponúkli žiadne konkrétne protitvrdenie, z ktorého by vyplynulo, že práve a len na základe dotknutého zoznamu z roku 1958 bol ustálený terajší stav spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a zdôrazňujúc body 12., 13. a 14.: „12. Nad bezprostredný rámec rozoberaného určujúceho záveru odvolacieho súdu je vhodné dodať, že žalobcovia nijako bližšie ani len nevymedzili, že nimi tvrdený spoluvlastnícky podiel ich právneho predchodcu musí byť práve a len ten spoluvlastnícky podiel, ktorý je vedený na LV č. XXX kat. úz. S. pod B 44 na meno žalovaného 1/. Inými slovami, vôbec nemožno vylúčiť, že ak by sa aj preukázala existencia spoluvlastníctva H. J. staršieho, zomrelého X.X.XXXX, že „jeho podiel“ nie je nesprávne zapísaný na niektorého iného (z aktuálnych) spoluvlastníkov pozemku parc. č. 1169/2 kat. úz. S.. Termín „PKV B1“ ako titul nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu (čo znamená zápis pod B1 pôvodnej pozemnoknižnej vložky XXX kat. úz. S.), od ktorého zápisu (tvrdené) nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu odvodzujú žalobcovia, je totiž uvedený pri nemalom počte spoluvlastníkov dotknutej nehnuteľnosti. 13. Na základe konštatovaného krajský súd rozsudok okresného súdu, hoci čiastočne z iných dôvodov, v meritórnom výroku potvrdil ako vecne správny. Vzhľadom na určujúci záver krajského súdu o nepreukázaní spoluvlastníctva právneho predchodcu žalobcov k spornej nehnuteľnosti je bezpredmetné bližšie sa zaoberať správnosťou zápisu spoluvlastníckeho práva pre žalovaného 1/. Je však namieste doplniť, že na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je daný naliehavý právny záujem, ak evidenčný stav odporuje reálnemu (právnemu) stavu a takýmto určením sa odstráni stav právnej neistoty, resp. sa vytvorí nevyhnutný právny základ pre rozhodnutie o vlastníckom práve osôb so spôsobilosťou na práva a povinnosti (napr. pre konanie o novoobjavenom majetku poručiťľa). 14. Z časti je taktiež dôvodnou odvolacia námietka o nedôslednosti odôvodnenia napadnutého rozsudku. Okresný súd totiž na jednej strane vyslovil, že na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem a na strane druhej vykonal jeho bezprostredné vecné posúdenie. Neobstojí však námietka žalobcov o „prekrútení“ pri úvahe okresného súdu o eventualite vydržania spoluvlastníckeho podielu žalovaným 1/. Okresný súd dotknutú úvahu neodvodzoval od kúpnej zmluvy čd. 1464/46, ako tvrdia odvolatelia, ale od dobromyseľnosti založenej na viere v správnosť administratívneho rozhodnutia, ktorým bol zapísaný ZRPS do katastra nehnuteľností.“, ktoré sú, resp. boli pre právne posúdenie veci smerodajné.

7. Pri hodnotení dôkazov platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, súd je však zároveň viazaný pravidlami formálnej logiky, a teda z dôkazov vyvedené skutkové závery nemôžu vzbudzovať rozumné pochybnosti o tom, čo sa stalo, nemôže ísť o nelogické a vnútorne rozporné závery. Skutkový stav súd zisťuje zmyslami prostredníctvom dôkazov, ktoré následne vyhodnotí. Výsledkom je jeho záver o tom,

čo sa stalo, resp. čo je. Právne posúdenie je výsledkom rozumovej činnosti, pri ktorej súd aplikuje právo na zistený skutkový stav vo veci.

7.1. Dovolací súd nezistil prípustnosť dovolania namietaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda, že rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V tejto súvislosti dovolací súd dodáva, že v danom prípade, aby mohol pristúpiť k preskúmaniu uvedeného dovolacieho dôvodu, je nevyhnutné zo strany dovolateľa vymedziť právnu otázku, ktorá podľa jeho názoru, nebola dovolacím súdom riešená. Z dovolania nevyplýva právna otázka (keď v zmysle položenej právnej otázky zo strany dovolateľov (viď bod 6.2. tohto uznesenia, v ktorom dovolatelia namietajú totižto len hodnotenie dokazovania), ktorá nebola dovolacím súdom riešená a dovolací súd tak nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli, v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ.

7.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 CSP je limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Z obsahu dovolania je zrejmé, že v ňom nie je špecifikovaná žiadna taká právna otázka, na ktorú by mohol dovolací súd v danom prípade odpovedať. Takúto otázku ani nebolo možné (namiesto dovolateľov) abstrahovať z podaného dovolania. Pokiaľ dovolatelia v dovolaní kvalifikovane nevymedzili právnu otázku (§ 421 ods. 1, § 432 CSP), dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu (všetkých) procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd. Otázku dobromyseľnosti založenej na viere v správnosť administratívneho rozhodnutia, ktorým bol zapísaný ZRPS do katastra nehnuteľností, na ktorom dôvode bolo tiež založené právne posúdenie zamietnutej žaloby žalobcovia žiadnym spôsobom relevantným spôsobom, okrem vyjadrenia nesúhlasu s takýmto právnym posúdením, nenamietali.

7.3. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolatelia nevymedzili dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP spôsobom, aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 CSP. Bez uvedeného nemôže dovolací súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľov. Je tak nepochybné, že v dovolaní dovolateľov absentuje zákonom požadovaná náležitosť, t.j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP, pričom absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

7.4. Podľa ust. § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Podľa ust. § 447 písm. f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

7.5. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP, ani podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd dovolanie žalobcov podľa ust. § 447 písm. c) a písm. f) CSP odmietol.

8. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

9. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.